

Budišov | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Budišov Věterák na Zrádném kopci - 675 03
Okres	Třebíč
Katalogové číslo	Burian nezná
Katastrální území	Budišov
GPS	49° 16' 47.4" 16° 0' 37.1"
Mapová značka	Holandský / Ruiny objektu, zbytky stěn
Poloha vůči obci	700 m S od středu obce
Číslo kulturní památky	37041/7-2568 z r.1968 otevřít list NPÚ
Přístupnost	Nepřístupný
Rok stavby	1838
Rok zániku	

Stručný popis

Na návrší nad zámekem na místě zvaném Větrák si větrný mlýn holandského typu postavil v roce 1838 majitel panství svobodný pán Karel Baratta-Dragono. V rukopisu „Mlynářský rod Stejskalů stojí:

„Po vydání patentu byly zřízeny tyto mlýny: vodní Tomáše Jeřádka v Náramčí č. 38 a větrný mlýn na Zrádném kopci a sice má dvě složení, 2 pily a 16 stoup. Pro panskou potřebu byl vystavěn v letech 1837 a 1838.“

Jedná se o útlu čtyřpodlažní kuželovou stavbu s vnějším průměrem u země 6,5 m, která je zajímavá netradičními kruhovými a eliptickými okny lemovanými kamenným ostěním. Tloušťka stěny mlýna je u paty 1,4 m u vrcholu jen 40 cm.

Činnost mlýna skončila v roce 1866, kdy ho údajně pruské vojsko vypálilo. Od té doby mlýn chátrá a do dnešních dnů se dochovalo pouze obvodové zdivo do výšky 9 m. V roce 2008 byly odstraněny náletové dřeviny a ošetřeno zdivo na koruně stavby.

Skoro se tomu nechce věřit, že ve mlýně o vnitřním průměru 3,3 m byla dvě složení a ještě převody na pohon dalších zařízení umístěných v přilehlé budově. Pohon do vedlejší budovy procházel sklepem mlýna. Stoupy byl určeny na výrobu krup.

Dnes z mlýna zůstalo jen torzo bez jakéhokoliv vybavení, bez podlah či střechy. Vzhledem k úplnému zalesnění Zrádného kopce není stavba, která stojí v soukromé zahradě, z okolí vůbec vidět.

V roce 1968 byl větrný mlýn vyhlášen kulturní památkou pod č.37041/7-2568.

Historie

Historická událost z období • Novověk C - od zrušení poddanství (1848 - 1913) Mlýn byl zničen a vypálen za proskorakouských válek v roce 1866

Architektura

Stav nemovitosti Zřícenina

Typ Holandský

Dominantní stavební konstrukce Zděná - kamenná

Historické prvky Exteriér
• Kamenické prvky
• Okna

Parametry

zdi jsou složeny z velkých nepravidelných kamenů vyzděných cihlami, původně byl objekt omítnut
□ stejně je stavěná i přilehlá stavba
průměr u země - vnitřní 3,35 m, tl. zdí 1,55 m, vnější pr. 6,45 m,
metr nad zemí tl. zdí 1,45 m, mírně konické dovnitř
□ ve zdech jsou díry na trámy pro točité schodiště
□ celková výška cca 9 m,

- velká okna s mohutným ostěním - v každém patře jiný tvar":

□ přízemí - jen dveře a průduch 15 x 50 cm
□ 1 patro - oválné, 2 patro - kruhové
□ 3 patro - jako dveře
□ sklep - východy na obě strany - znatelná klenba
tudy do přilehlé budovy vedl pohon dalších strojů

□

Technologie

Technologické vybavení

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

Parametry

Literatura a prameny Zajímavosti Ostatní Fotogalerie Základní obrázky

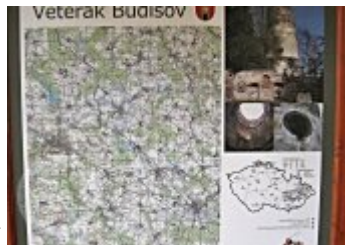
Historické fotografie a pohlednice

Současné fotografie - interiér

Současné fotografie - exteriér - detaily stavebních prvků

Ostatní

Současné fotografie - exteriér

Současné fotografie - objekt

v krajině

